

ΠΟΣΟ ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ;

«Περπατώ σ' ένα δάσος και στις δύο πλευρές του μονοπατιού υπάρχουν μηλιές που κλείνουν από πάνω μου. Η κακιά μητριά της Χιονάτης πετά σε σκουπόξυλο και τις ραντίζει δηλητήριο και προσπαθώ να το αποφύγω».

Τουλάχιστον 40 χρόνια έχουν περάσει από τότε που μεγάλωνα με αυτό το παραμύθι κι όμως ένας φίλος υποστηρίζει ότι ο εφιάλτης, που του δημιούργησε, τον βασάνιζε για χρόνια.

Τα παιδικά παραμύθια εμπεριέχουν το στοιχείο του φόβου, είναι γνωστό άλλωστε. Πάντα υπάρχουν ένα - δυο κοινά σκοτεινά στοιχεία σε όλα τα κλασικά παραμύθια - συνήθως ένας τρομακτικός χαρακτήρας βασανίζει τους ήρωες και οι πρωταγωνιστές υποφέρουν. Πολλοί μάλιστα υποστηρίζουν ότι τα παραμύθια είναι το δίδυμο αδερφάκι του τρόμου.

Το στοιχείο του φόβου στα παραμύθια είναι ύψιστης σημασίας για γονείς αλλά και ψυχολόγους, με απόψεις που δίστανται: άλλοι υποστηρίζουν ότι είναι υγιές και άλλοι όχι, εκτιμώντας ότι τα παραμύθια είναι τρομακτικά για την ψυχολογία οποιουδήποτε παιδιού.

Κλασικά και τρομακτικά

Τα τελευταία χρόνια ενισχύονται οι έρευνες και οι δημοσκοπήσεις που υποδεικνύουν ότι ολοένα και περισσότεροι γονείς θεωρούν πολύ τρομακτικά τα περισσότερα κλασικά παιδικά παραμύθια και επιλέγουν περισσότερο φιλικές παιδικές ιστορίες. Αλλά και τα ίδια τα παιδιά (όπως φαίνεται σε τελευταία δημοσκόπηση του βρετανικού εκδοτικού οίκου «Penguin») ψηφίζουν την Κακιά Μητριά της Χιονάτης, τον Λύκο και τον Κάπτεν Χουκ ως τους τρομακτικότερους ήρωες των παραμυθιών.

Στην τελευταία δημοσκόπηση της ιστοσελίδας The Baby Website (www.thebabywebsite.com), μία από τις μεγαλύτερες που έχουν πραγματοποιηθεί, με συμμετοχή περισσότερων από 3.000 μαμάδων και μπαμπάδων, το 50% των συμμετεχόντων υποστηρίζουν ότι...

«εγκαταλείπουν τα παιδικά παραμύθια γιατί είναι τρομακτικά και γιατί δεν τους αρέσουν τα μηνύματά τους». Σύμφωνα με το πόρισμα της δημοσκόπησης, οι νέοι γονείς πιστεύουν ότι τα κλασικά παραμύθια δημιουργούν εφιάλτες στα παιδιά τους και στρέφονται σε περισσότερο φιλικές παιδικές ιστορίες.

Τι είδους γονείς είναι αυτοί που παρατούν τον Χάνσελ και την Γκρέτελ στο δάσος; Γιατί το ίδιο συμβαίνει με τον Κοντορεβιθούλη και τα αδέρφια του, που βιώνουν δύο φορές το αίσθημα της εγκατάλειψης; Είναι δυνατόν η μητέρα της Κοκκινοσκουφίτσας να είναι τόσο ανεύθυνη ώστε να την αφήνει μόνη της να κάνει τέτοια διαδρομή στο δάσος, για να ανακαλύψει ότι τη γιαγιά της την έφαγε ο λύκος; Το κοριτσάκι με τα σπέρτα υποφέρει στην καθημερινότητα και στο τέλος πεθαίνει για να βρει την ευτυχία...με τη γιαγιά της στους ουρανό... Το πλαστοζυμαράκι, που δεν άκουσε τους γονείς του και απομακρύνθηκε από την οικογενειακή εστία, έχει κακό τέλος και καταλήγει στο στομάχι της αλεπούς...

«Τα κλασικά παραμύθια προβληματίζουν τα παιδιά, γιατί οι περισσότεροι ήρωες δεν έχουν γονείς· μητέρα δεν έχουν σίγουρα» γράφει ένας από τους γονείς που συμμετείχαν στη δημοσκόπηση της ιστοσελίδας The Baby Website. Και αν το καλοσκεφτούμε είναι αλήθεια: η Χιονάτη δεν έχει μητέρα, ούτε η Σταχτοπούτα, η Κοκκινοσκουφίτσα δεν έχει μπαμπά, γιατί αν είχε, θα διέσχιζε μαζί της το δάσος... Η Χρυσομαλλούσα δεν έχει καθόλου γονείς, περιπλανιέται στο δάσος και την υιοθετούν τα αρκουδάκια...

Το «ορθό» μήνυμα

Μεγάλη είναι και η κατηγορία γονιών που υποστηρίζουν ότι τα κλασικά παραμύθια δεν στέλνουν πολιτικά ορθό μήνυμα στα παιδιά της σύγχρονης εποχής και ενισχύουν τα στερεότυπα. Ποια σύγχρονη μητέρα μπορεί να δεχτεί ότι η Σταχτοπούτα κάνει τόσες οικιακές δουλειές και πόσο μάλλον να διαβάξει στο κοριτσάκι της ότι ο δρόμος από το τζάκι στο παλάτι περπατιέται επιτυχώς... με ένα γυάλινο γοβάκι. Επιτρέπεται ο Τζακ να σκαρφαλώνει στη φασολιά, για να κλέψει τα χρυσάφια του γίγαντα; Βλέπεις τι παθαίνει η Ωραία Κοιμωμένη πριν κοιμηθεί; Τρυπάει το χέρι της στο αδράχτι... Ποιος της είπε να γνέθει, ενώ θα μπορούσε να κάνει ωραίες βόλτες στους κήπους του κάστρου και ιππασία. Αφήστε που όλες οι ηρωίδες είναι το πρότυπο του αντιφεμινισμού και περιμένουν τον πρίγκιπα να τις σώσει και να τις παντρευτεί. Δεν είναι «τρομακτικό» να δένεσαι με κάποιον που δεν τον γνωρίζεις πέρα από το... πρώτο φιλί;

Προς υπεράσπιση των κλασικών παραμυθιών πολλοί ψυχολόγοι υποστηρίζουν ότι απλώς απεικονίζουν την αιώνια πάλη του καλού με το κακό. Υπάρχει αγωνία και κορύφωση, αλλά στο τέλος έρχεται η λύτρωση. «Τα κλασικά παραμύθια έχουν επιβιώσει εκατοντάδες χρόνια. Προφανώς υπάρχει καλός λόγος. Μπορεί να κρύβουν το στοιχείο του φόβου, αλλά στα παιδιά αρέσει, ειδικά γιατί το καλό νικά σχεδόν πάντα, το κακό χάνει τη δύναμή του» υποστηρίζει η Σούζαν Καρνέλ, επικεφαλής του τμήματος παιδικών βιβλίων του εκδοτικού οίκου Macmillan. «Κάθε παιδί αγαπά έναν "καλό" κακό, που στο τέλος ... καταστρέφεται» υποστηρίζει ο Νάιτζελ Κρόφορντ, εμπνευστής της δημοσκόπησης στην ιστοσελίδα The Baby Website, υπενθυμίζοντας στους γονείς ότι ... η σοφία της ζωής συχνά μεταμφιέζεται σε παραμύθι. *

Ποια κλασικά παραμύθια μπαίνουν στο στόχαστρο:

* Η Χιονάτη και οι 7 νάνοι

* Χάνσελ και Γκρέτελ

* Η Σταχτοπούτα

* Η Κοκκινοσκουφίτσα

* Ο Τζακ και η φασολιά

* Η ωραία κοιμωμένη